

УДК 75.052/058(477.83-22)-0552

Оксана ШПАК

ТРАДИЦІЙНИЙ РОЗПИС ЯВОРІВЩИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ТВОРЧИХ ІНСПІРАЦІЙ НАТАЛІЇ ДЮГ

В основі творчості художниці Наталії Дюг, яка живе і працює у смт Івано-Франкове Яворівського району Львівської області, лежить локальна традиція розпису на дереві Яворівщини — декор мальованих скринь XIX — першої пол. XX ст., розпис дитячих іграшок (забавок) кінця XIX—XX ст. Художниця працює у галузі станкового малярства, свої картини виконує акриловими фарбами на склі й на тканині. У творчості Наталії Дюг виразно прочитуються дві тенденції: зв'язок з традицією яворівського народного розпису і новаторство щодо техніки й матеріалу, типології та стилістики творів.

Ключові слова: народне декоративне мистецтво Яворівщини, декоративний розпис, яворівські мальовані скрині, яворівські народні забавки, мотиви орнаменту, інтерпретація, етномистецька традиція.

© О. ШПАК, 2018

У пошуках індивідуальних пластичних засобів художнього вислову сучасні митці звертаються до найрізноманітніших джерел, одним з яких є народне декоративне мистецтво. Саме такий, вивірений і протягом XX ст. апробований українськими митцями шлях обрала для себе Наталія Володимирівна Дюг, художниця і педагог з Яворівщини (Львівська обл.).

Наталія Дюг закінчила відділ «художнє оформлення» Львівського училища декоративного і прикладного мистецтва імені Івана Труша (1991 р.) (тепер — Львівський державний коледж декоративного і ужиткового мистецтва імені Івана Труша), відділ образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (2005 р.) [5, с. 2]. З 2002 р. працює викладачем художніх дисциплін і майстром виробничого навчання у ДНЗ «Художнє професійно-технічне училище ім. Й.П. Станька» (смт Івано-Франкове Яворівського р-ну Львівської області). Н. Дюг творчо працює у галузі декоративного станкового малярства (свої картини виконує акриловими фарбами на склі й на тканині), а також проводить майстер-класи з розпису яворівської забавки.

Джерелом інспірації для творчості художниці обрала локальну традицію яворівського народного розпису XIX — першої половини XX ст. Педагогічна праця в художньому училищі, де Н. Дюг перейняла основи техніки традиційного розпису на дереві від фахівців К.М. Каваса і В.М. Гевала, а невдовзі й сама стала навчати цьому дітей, значною мірою допомогла досконало освоїти прийоми й стилістику давнього ремесла. Крім практичного досвіду, глибшому вивченню традиції сприяло давнє і постійне зацікавлення народним мистецтвом, зразки якого художниця неодноразово бачила у краєзнавчому музеї у Яворові та інших музеях, у приватній збірці своєї колеги О.О. Кузь, у репродукціях з монографії відомої дослідниці Р.В. Чугай «Народне декоративне мистецтво Яворівщини» (Київ, 1979). У той же час, художниця захоплено збирала свою колекцію автентичних творів: вироби народного ткацтва та вишивки, кераміки, плетіння з рогози, художнього дерева (серед них є і давня розписана яворівська скриня). Тому не випадково творчі пошуки привели її до традиційного яворівського розпису, як джерела орнаментальних мотивів, колористики, технічних прийомів. Впродовж 2009—2017 рр. у творчості Н. Дюг одна за одною народжуються картини, намальовані на склі,

а згодом — на кольоровій тканині, виконані за мотивами традиційного розпису.

Яворівщина — етнографічний район, розташований у південно-західній частині Львівської області, здавна є відомим осередком народного мистецтва: художньої обробки дерева, розпису, гончарства, вишивки і ткацтва, вибійки, плетіння з природних матеріалів [8, с. 7]. Серед багатьох видів декоративно-прикладного мистецтва осередку розпис на дереві став найбільш масовим і саме він сприяв найбільшій популяризації художньої творчості майстрів [8, с. 141]. Традиції народного декоративного розпису виробів з дерева сформувалися у Яворові та його околицях з кінця XVIII ст. й, особливо — протягом XIX—XX ст. [8, с. 74]. До найдавніших з них належить декорування скринь — необхідного компоненту хатнього умеблювання й обов'язкового атрибуту весільного віна молодії. Основою композиційного укладу розпису яворівських скринь є поділ віка і переднього боку на одне або два менші (залежно від розміру скрині) прямокутні чи квадратні поля («квартири», «вікна») [1, с. 51], у які вкомпоновували основний мотив «вазон» або «віночок», доповнюючи його хвилястими пагонами з вигнутими краплеподібними листочками («вербівками» або «гилячками»), «качечками»¹, «цяпочками» (крапочками), «квітами», «ружжами» та ін. Для розпису скринь середини — другої половини XIX ст. було характерне розміщення у центрі кожної «квартири» мотиву, у якому з півкулі або з «вазона» «виростали» квіти, що склалися з трьох-п'яти пагонів, які закінчувалися «качечками» [1, с. 52]. У другій половині XIX ст. переважали зображення квітів у вазонах, що симетрично відходили від вертикальної осі або композиції, що мали в основі «півколо, від якого виходило дев'ять дугасто витягнутих листочків, а над ними — розетку, вписану в коло з квітів» [8, с. 74—76]. На початку XX ст. давніша композиційна схема із домінантним мотивом «вазона» поступово змінюється мотивами «віночків», «руж», «зірок» у збільшеному

¹ «Качечки» — мотиви яворівського розпису, що своїми обрисами нагадують мотиви «огірочків» у тканинах східного походження [8, с. 76]. Контур «качечки» інколи обрамлювали «зубчиками» або крапочками, внутрішню площину заповнювали скісними паралельними або перехресними штрихами. Мотив «качечки» також має назву «пелюсточки» [1, с. 51, рис. 7].

Скриня. Поч. XX ст. Дерево, розпис, с. Підгать Мостиського р-ну Львівської обл. Музей народної архітектури і побуту імені Климента Шептицького. АП-21575 М-478. Фото О.М. Болюка

Прийма В.М. Коник. 1970—1980-і рр. Дерево, розпис, м. Яворів Львівської обл. Музей народної архітектури і побуту імені Климента Шептицького. АП-13733. ХП-100

вигляді, що зайняли центральне місце у композиціях яворівських скринь [1, с. 52]. Головні мотиви розпису скринь майстри зазвичай збагачували доповнючими (крапочками, рисочками, «листочками» тощо). Колорит розпису традиційних яворівських скринь формували переважно п'ять кольорів: вишнево-коричневий, зелений, жовтий, червоний і білий, причому темно-зеленою фарбою зазвичай, тонували тло квадратних «вікон», вишнево-коричневою малювали краї скрині і бордюри, жовтою заповнювали тло «качечок», нею, а також червоною, малювали квіти,

Прийма В.М. Колисочка. 1970—1980-і рр. Дерево, розпис, м. Яворів Львівської обл. Музей народної архітектури і побуту імені Климентія Шептицького. АП-13737. ХП-104

Сувенірні точені вироби, сувенірні ложки. 1970—1980-і рр. Дерево, розпис, м. Яворів Львівської обл. Музей народної архітектури і побуту імені Климентія Шептицького. АП-21605 ХП-1342; АП-21606 ХП-1342; АП-21603 ХП-1339; АП-13741 ХП-108; АП-13742 ХП-109

білою — щедро декорували згрупованими крапочками по всій площині скрині.

На Яворівщині розписом прикрашали також об'ємні різьблені дитячі забавки, які становлять вагоме і своєрідне художнє явище в народній творчості цього осередку. Вже у ХІХ ст. сформувався усталений асортимент яворівських іграшок столярного виробництва (коники, візки, пташки, тарахкальця, колисочки і меблі для ляльок, посуд і музичні інструменти) [8, с. 98]. Цей традиційний асортимент про-

довжували виготовляти майстри осередку протягом ХХ ст., розширивши і доповнивши його новими типами [2, с. 85—86, 93—96]. Яворівські забавки прикрашали традиційним розписом зі стилізованих рослинних і геометричних мотивів. Найпоширенішими були «вербівки» (вигнуті галузки з розміщеними по обидва боки краплеподібними листочками) [3, с. 182—183], «ружі» (стилізовані квітки) [2, с. 135], «колка» (два або три концентричних кола, окреслені смугами червоного і зеленого кольорів, із вписаними у середину кола восьмипелюстковими «ружами» або замальованим червоною фарбою кружечком — «сонечком» посередині) [3, с. 183]. У ХІХ ст. і навіть на початку ХХ ст. для розпису яворівських іграшок ще застосовували природні рослинні барвники, однак з 1930-х рр. їх замінили анілінові [2, с. 134—135], які формували яскраву палітру, що складалася з декількох кольорів: червоний, синій, зелений, жовтий, з вкрапленнями білого. Поверхню іграшок протягом усього ХІХ ст. і першої половини ХХ ст. переважно залишали незамальованою, тому розпис прочитувався на природньому тлі відшліфованої деревини. У кінці ХХ — на початку ХХІ ст. тло забавок все частіше покривають яскраво-жовтою аніліновою фарбою, яка підсилює звучання нанесених на неї червоної і зеленої, створює відчуття святкового колориту.

У 1960-х рр. на Яворівщині визначився новий напрям у розписі точених виробів — іграшок, виробів сувенірного й побутового призначення (декоративних вазочок, ложок, тарілок, дерев'яних «писанок» тощо) [8, с. 78—85], що відрізнявся від давніх традицій розпису скринь і дерев'яних забавок своєрідним технологічним процесом (покриття точених поверхонь лаком, тонування темною фарбою тла, повторним лакуванням і розписом аніліновими фарбами, розведеними ацетоновим лаком). Колористика цього розпису базувалася на контрастних зіставленнях яскравих барв: рожевої, червоної, жовтої, зеленої, синьої, фіолетової, із додаванням білої, на чорному (рідше — червоному чи зеленому) тлі. У розписі переважали рослинні мотиви орнаменту, серед яких були і традиційні («вербівки», «квітки», «листочки», «цяпочки»), і нові, які виникли у процесі пошуків яворівських майстрів цього періоду («ружі», «дзвіночки», «віяла», «сосонки» [8, с. 82] та ін.).

Спільні риси з розписом виробів на дереві можна простежити також в інших видах народного декоративного мистецтва Яворівщини, зокрема, в кераміці, вишивці, різьбленні. Так, дослідники зауважували спільність орнаментальних композицій розпису іграшок не тільки з розписами скринь, але й з квітково-рослинними мотивами яворівської вишивки [3, с. 182]. Основними мотивами орнаментики глиняних мисок цього регіону є споріднені з розписом на дереві «вербівки», зображення кругів, розеток, цятток [8, с. 120]. Мотив «вербівки» набув поширення у декорванні кахель [8, с. 142], трапляється він і в декорванні глечиків — «збанків» [8, с. 125]. На основі інтерпретації орнаментики традиційного розпису скринь і дерев'яних забавок виник напрям у розвитку орнаментального «яворівського різьблення» на тонованому й полірованому дереві, який розробив у кінці 1940-х і розвинув у 1950-х рр. талановитий майстер Й.П. Станько [8, с. 86; 6, с. 80; 7, с. 177]. Спільність різних видів народного декоративного мистецтва цього осередку «виявляється у подібності орнаментальних мотивів, прийомах композиційного вирішення, колориті» [8, с. 139].

У своїй творчості Н. Дюг орієнтується насамперед на локальну традицію яворівського розпису на дереві, зокрема це простежується на рівні стилістики, інтерпретації традиційних мотивів і форм, колориту творів. На формування творчої манери художниці певною мірою вплинули також традиції розпису керамічних виробів, вишивки, орнаментального різьблення, однак вони не будуть предметом розгляду у цій публікації. Інспірації народного яворівського розпису найвиразніше прочитуються у творах художниці, виконаних на основі творчого переосмислення декору мальованих скринь і народних забавок. Композиційний і стилістичний зв'язок творів Н. Дюг з орнаменталією скринь проглядається у декількох площинах. Насамперед, формат багатьох картин художниці пропорційно наближений до квадрата (тут помітні паралелі з «квартирами» чи «вікнами» скринь). Інколи композиція картини будується за принципом композиційного вирішення бічної стінки скрині (орнаментований бордюр з «віночком» чи «зіркою» по центру) або ж має елементи композиційного розподілу розпису скрині (широкі горизонтальні смуги вгорі і внизу, прикрашені орнаментом). Головним мо-

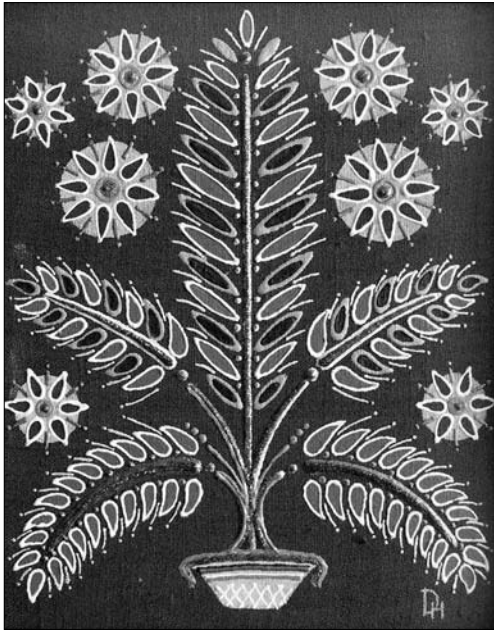

Дюг Н.В. Квітуй, земле рідна. 2011 р. Полотно, акрил. 70 x 60 см

Дюг Н.В. Скриня. 2016 р. Полотно, акрил. 70 x 60 см

тивом більшості декоративних композицій художниці, як і в скринях, є мотив «вазона», що має багато авторських варіантів, рідше — мотив «віночка». Стилістика доповнюючих мотивів базується на повторенні та інтерпретації традиційних яворівських «вербівок», «колок», «сонечок», «качечок», «листочків» та ін. В окремих випадках наближеним до розпису скринь XIX — першої пол. XX ст. є колорит: вишневе тло і білі, жовті, золотисті «вербівки», темно-зелене тло і білі з червоним «квіти», «ружі». У цілому, яскравий, дзвінкий колорит робіт Н. Дюг, в якому домінують жовта, зелена, червона, синя і

Дюг Н.В. Пшеничка. 2009 р. Полотно, акрил. 30 x 24 см

Дюг Н.В. Качечки. 2009 р. Полотно, акрил. 30 x 24 см

біла барва асоціюється з традиційним колоритом місцевого розпису на скринях і дерев'яних іграшках.

Тісний зв'язок з традицією прочитується і в характерному для Н. Дюг прийомі вводити у свої малярські композиції стилізовані форми-силуети яворівської забавки. Тому цілком невимушено у декоративних творах художниці, центром композиції яких найчастіше є «вазон», з'являються профільні зображення традиційних типів забавок: коників, возиків, пташок-«качечок», виразно-впізнавані силуети яких

орнаментовані «вербівками», «зірочками», «квітами», «колками», «сонечками», «цяточками».

Свідоме взорування на традицію, намагання у своїх творах зберегти характерні риси народного яворівського розпису у творчості Н. Дюг виступає чинником, який «дисциплінує» і не дозволяє їй надто відходити від джерела творчих інспірацій. Сама художниця зізнається, що вона свідомо намагається оперувати усталеним набором традиційних мотивів розпису (з певними варіативними відмінами) з метою дотримання і збереження локальної стилістики, щоб з першого погляду можна було ідентифікувати її твори як «яворівське» мистецтво. З цією ж метою вона розробляє палітру, засновану на чистих яскравих кольорах — притаманних для осередку (знову ж-таки — з певними відмінами й авторськими доповненнями), навмисне не збільшуючи число складних відтінків і колірних нюансів, щоб не переходити межю «впізнаваності» уподобаної нею локальної традиції та зберегти її місцевий «колорит».

Поряд з використанням досвіду традиції художниця водночас сміливо вносить новації, головним чином щодо техніки, типології й художніх особливостей своїх робіт. Як нововведення сприймається, насамперед, ідея застосування традиційних для декоративно-прикладного мистецтва техніко-художніх прийомів у галузі декоративного станкового малярства.

Типологічно творчий доробок Н. Дюг складають декоративні й сюжетно-тематичні композиції, виконані акриловими фарбами на склі й на полотні.

Декоративні композиції утворені стилізованими рослинними формами, серед яких домінує мотив «вазона» («дерева життя») — основний мотив українського народного мистецтва й, зокрема, розпису [4, с. 63]. У творчості художниці «вазон» вирізняється різноманітністю авторських інтерпретацій: різною буває його основа (напівсфера, горщик, ваза, глечик, плетений кошик) і завершення (масивна багатопелюсткова квітка, що виступає центром композиції, або ж декілька дрібніших, що відходять з основного стебла і бічних галузок), по-різному потрактований центральний вертикальний «стовбур» (окреслений чіткою лінією або ж тільки вгадується завдяки симетрично розміщеним вздовж уявного стебла вигнутим листочкам-крапелькам). Центральним мотивом декоративних композицій іноді виступає «віночок», «квітка» або ж орнітоморфний мотив — стилізова-

не зображення птаха у поєднанні з рослинними елементами орнаменту.

Сюжетно-тематичні композиції Н. Дюг доречно поділяти на декілька тематичних груп: «Різдво», «Великдень», «Рідний край», «Материнство». Різдвяну тему художниця вирішує декоративними засобами, залучаючи традиційні атрибути українського Різдва: свічник-трійця, різдвяна зірка, дідух, святвечірні страви у розписаному керамічному посуді, елементи зимового сільського пейзажу з хатками. Великодня тематика легко прочитується завдяки впізнаваному символу — прикрашеній яворівським розписом писанці, силует якої відіграє головну роль у композиції, поєднаний із зображенням яворівської пташки-«качечки» або ж вдало стилізований як полум'я свічок у свічнику-трійці чи весняні вербові «котики». Святкового і водночас казкового настрою сповнена великодня композиція, у якій іграшковий коник «тягне» возик, вщерть наповнений писанками. Теми рідного краю, своєї батьківщини, материнства художниця, знову ж таки, розкриває за допомогою впізнаваних символів і архетипів, притаманних українській народній картині загалом і локальній традиції яворівського розпису, збагачуючи їх авторськими образними знахідками. Насамперед, це образи української хати під солом'яною покрівлею і вітряка на пагорбі, сонця, стежки, дерева з могутнім корінням і кроною, стилізованого «вазона», образ лелеки в польоті, який у дзьобі несе колыску, образи коників, запряжених у віз, що «тягнуть» стіжок-писанку. Особливістю трактування сюжетно-тематичних композицій Н. Дюг є широке застосування традиційних мотивів яворівського розпису: вже згаданих «вербівок», «зірочок», «квіток», «цяпочок», «сонечок», а також «качечок», «листочків», «підківок», «краточок» тощо.

Виразні новації у творчості Н. Дюг стосуються техніки виконання. Новий підхід художниці виявляється насамперед у тому, що запозичені традиційні мотиви, прийоми і форми, зазнавши авторської інтєпретації чи трансформації, переходять у станковий вимір і набувають тут оновленого звучання. Як основу для своїх станкових декоративних композицій Н. Дюг на початках використовувала скло, на якому малювала з лицьового боку, залишаючи прозорим тло, під яке, після висихання малярства, підкладала кольорову тканину. У завершених роботах по-

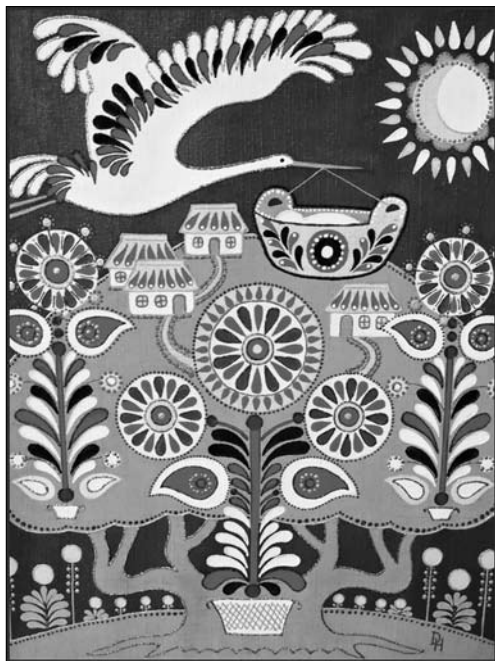

Дюг Н.В. Барви Великодня. 2009 р. Скло, акрил. 30 x 30 см

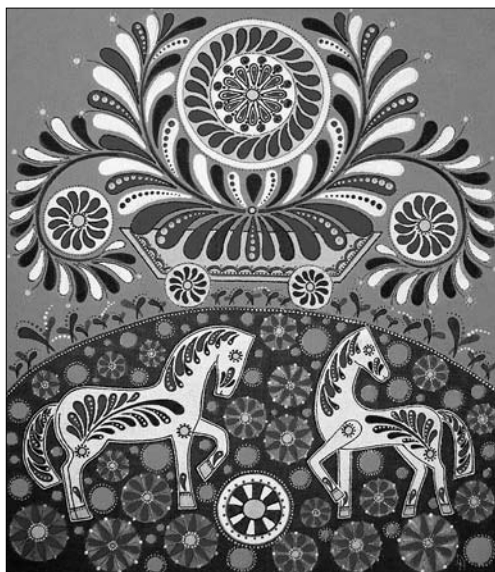

Дюг Н.В. Червона рута. 2016 р. Полотно, акрил. 70 x 60 см

єднання різних матеріалів (скло, акрилові фарби, тканина) зумовлювало своєрідні ефекти кольору й фактур. Згодом художниця надала перевагу застосуванню, як малярської основи, кольорової тканини — матеріалу, що «не б'ється» і зручний для транспортування творів на виставки. Малярство на полотноній основі творить свої фактурні ефекти, відмінні від живопису на склі. Порівняно з традиційним яворівським розписом на скринях і забавках, у якому звучала жива, місцями напівпрозора, нерівномірна «живописна» фактура мазків, які подекуди накладалися, у розписах професійного майстра мазки підкреслено правильні, декоративні, мають рівномірне локальне заповнення кольором, доповненні ледь рельєфним «контуром».

Дюг Н.В. Коліскова пісня. 2009 р. Полотно, акрил. 70 x 60 см

Дюг Н. Небесний віз, що сонце віз. 2010 р. Полотно, акрил. 70 x 60 см

Нове звучання стилістики яворівського розпису у роботах художниці досягається через варіативність застосування традиційних, впізнаваних «яворівських» мотивів: збільшення або зменшення їх масштабу, впровадження іншої ритміки (розріджене чи навпаки — згущене розташування), подекуди — значна насиченість орнаментом задля досягнення більшої декоративності.

Нинішня спроба проаналізувати малярський доробок Н. Дюг і дати оцінку творчості художниці є

однією з перших², і не претендує на глибше теоретичне осмислення, яке, сподіваємось, ще попереду. Цікаво спробувати узгодити творчість художниці з теоретичними напрацюваннями відомого вченого М.Є. Станкевича, який глибоко досліджував теорію етномистецької традиції. Якщо опиратися на його концепцію, то можна зауважити, що творчість Н. Дюг містить ознаки етномистецької традиції, яка передбачає стереотипну функцію, а також ознаки елітарної мистецької традиції, однією з умов функціонування якої є новаційна функція [6, с. 67, табл. I]. Творчість художниці стоїть наче на межі народного і професійного мистецтва: вона, подібно до етномистецької традиції, «регулюється стереотипною функцією», тобто, «пропонує повторювані мотиви в межах стереотипу» — іншими словами — «відбувається виконавська імпровізація» [6, с. 67] і, водночас, сміливо застосовує новації. Чи творчість Н. Дюг є початком «четвертої гілки яворівського декоративного розпису» [5, с. 4] — нової етномистецької традиції на Яворівщині, покаже час. Очевидно, мав слушність М.Є. Станкевич, коли на початку 2000-х рр. заторкував прогностичний аспект теорії традиції: «Здається, у ХХІ сторіччі не минути переродження народного мистецтва, тобто тієї ж етномистецької традиції, в ще одну елітарну традицію (її створюватиме також мистецька еліта), ймовірно — з елементами фольклоризму» [6, с. 72].

Підсумовуючи, варто зазначити, що до найважливіших джерел творчості Наталії Дюг слід віднести традиційний розпис Яворівщини — орнаменталію мальованих скринь XIX — першої половини ХХ ст., форми і декоративні розписи народних дерев'яних забавок. Уважне вивчення і органічне сприйняття багатої спадщини етномистецької традиції яворівського розпису дало змогу художниці творчо використовувати її найкращі здобутки. У творчості Н. Дюг виразно прочитуються дві тенденції:

² У 2011 р. з'явився каталог Наталії Дюг (автор тексту і упорядник К.М. Кавас [5]), видрукуваний на кольоровому принтері невеликим тиражем. Публікація є цінною з огляду на те, що вона містить докладні біографічні дані про художницю, певний аналіз її творчості зі спробою класифікації, репродукції творів із зазначенням назв і техніки, фото з родинного архіву художниці. Ілюстративна частина публікації супроводжується ліричними й широкими поетичними мініатюрами (автор — К.М. Кавас), які розкривають ідею кожного твору.

1) зв'язок з традицією (запозичення й інтерпретація мотивів, традиційних форм, композиційних схем, колориту, стилістичних прийомів яворівського народного розпису);

2) новаторство (новації щодо техніки й матеріалу, вихід у площину станкового малярства й розширення типології творів, оновлення стилістичних прийомів, колірної гами, авторські знахідки щодо композиційних схем і мотивів орнаменту).

На сучасному етапі суспільного розвитку, позначеному радикальністю та швидкістю змін, які призводять до негативних тенденцій глобалізації, важливо зберегти окремішність та унікальність національної культури, насамперед через осмислення автентичних мистецьких явищ, візуалізацію давніх традиційних форм етнокультури. Творчий досвід Н. Дюг є вдалим прикладом творчих інспірацій з народного мистецтва, які повертають нас до джерел національної мистецької спадщини, сприяють її актуалізації й популяризації, виконують виховну і естетичну роль.

1. Будзан А.Ф. Яворівські мальовані скрині / А.Ф. Будзан // Народна творчість та етнографія. — 1968. — № 5. — С. 49—53.
2. Герус Л. Українська народна іграшка / Л.М. Герус. — Львів : НАН України ; Інститут народознавства, 2004. — 264 с. : іл.
3. Герус Л. Яворівська народна іграшка: історія розвитку та сучасні проблеми промислу / Л. Герус // Записки Наукового товариства імені Шевченка. — Т. ССХХХ. Праці секції етнографії та фольклористики. — Львів : Наукове товариство імені Шевченка, 1995. — С. 176—189.
4. Найден О.С. Орнамент українського народного розпису: Витоки, традиції, еволюція / О.С. Найден. — Київ : Наукова думка, 1989. — 136 с.
5. Наталія Володимирівна Дюг: Художниця, педагог і вихователь, майстер. ХПТУ № 14 / авт. тексту та упорядник К.М. Кавас. — Івано-Франкове, 2011. — 52 с. : іл.
6. Станкевич М.Є. Автентичність мистецтва. Питання теорії пластичних мистецтв. Вибрані праці / М.Є. Станкевич. — Львів : СКІМ, 2004. — 192 с.

7. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI—XX ст. / М.Є. Станкевич. — Львів : НАН України ; Інститут народознавства, 2002. — 480 с. : іл.
8. Чугай Р.В. Народне декоративне мистецтво Яворівщини / Р.В. Чугай. — Київ : Наукова думка, 1979. — 144 с. : іл.

Oksana Shpak

TRADITIONAL PAINTING OF YAVORIV DISTRICT AS A SOURCE OF ARTISTIC INSPIRATIONS OF NATALIYA DIUG

Local tradition of wood painting of Yavoriv district, décor of painted coffers of the 19th — first half of the 20 century, painting of children's toys of the late 19th — 20th centuries form the basis of creative work of the artist Nataliia Diug, who resides and works in the township of Ivano-Frankove, Yavoriv district, Lviv region. The artist works in the field of easel painting, creating her pictures with acrylic paints on glass and textile. There are two directions in Nataliya Diug's creative work: connection with tradition of Yavoriv folk painting and innovation in technique and material, typology and stylistics of her works.

Keywords: folk decorative art of Yavoriv district, decorative painting, painted coffers, Yavoriv folk toys, motives of ornament, interpretation, ethno-art tradition

Oksana Shpak

ТРАДИЦИОННАЯ РОСПИСЬ ЯВОРОВЩИНЫ КАК ИСТОЧНИК ТВОРЧЕСКИХ ИНСПИРАЦИЙ НАТАЛИИ ДЮГ

В основе творчества художницы Натальи Дюг, которая живет и работает в пгт Ивано-Франково Яворовского района Львовской области, лежит локальная традиция росписи на дереве Яворовщины — декор расписных сундуков («скрын» XIX — первой пол. XX в., роспись детских игрушек конца XIX — XX вв. Художница работает в области станковой живописи, свои картины выполняет акриловыми красками на стекле и на ткани. В творчестве Натальи Дюг отчетливо прочитываются две тенденции: связь с традицией яворовской народной росписи и новаторство относительно техники и материала, типологии и стилистики произведений.

Ключевые слова: народное декоративное искусство Яворовщины, декоративная роспись, яворовские расписные сундуки («скрын»), яворовские народные игрушки, мотивы орнамента, интерпретация, этнохудожественная традиция.